

У Београду 18. Августа. 1856.

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ И. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врете 3 крајцъ, за трипутъ. № 79.

ГГ. Скупители и поедини пренумеранти изъ внутрености, кои што имаю давати УЧРЕДНИЧЕСТВУ ШУМАДИНКЕ за прошло полгодіе, овимъ се умоляваю, да то до почетка идућегъ месеца, по прилици или по плаћеној пошти, послати изволе.

РУКОПИСИ ПРОТЕ МАТИС НЕНАДОВИЋА.

(Продужено)

Садъ съ леве стране Топчидера поставимо логоре, свака нахія башка. До аде на каменяку быо е кнезь Сима, до нѣга у малой доли, Караѣорђе и Катићъ Янко за едно съ момцима; Яковъ и я, и сва валѣвска нахія више камене ѣуприѣ, ѣуприю чувамо; Младенъ Миловановићъ кодъ айдук-чесме, Миланъ (Обреновићъ) ниже нѣга, све съ леве стране Топчидера; Чаранићъ Васа на Камалию према айдук-чесми, и чувао е друма одъ Стамбола. И одатле излазимо преко Топчидера и съ Турцима се чето по Врачару биемо, и Турци истерую често-каикъ до за аду, и одатле насъ топомъ туку.

Докъ дође писмо одъ бинбаше Миленка Стойковића господару Ћорђу, Турци неће другоме да се предаду, но хоће самомъ Црномъ Ћорђу. Миленко е одма, одъ прилике кадъ и мы устао, и съ пожаревачкомъ нахіомъ Пожареваць умуасерио, (обколио) чувао, и тукао се. Караѣорђе узе Якова, Янка (Катића), кнеза Симу, нашегъ новогъ кнеза Пею, зеть-Живка Дабића, Милана; одъ Шабачке нахіе Спужа Остою и Ћурчию съ нѣинимъ момцима, ербо е одъ шабачке нахіе войске было мало и Яковъ е нѣима командирао, а Лука е после комендантомъ постао. Митрополиятъ пошлѣ намъ као чадоръ, цриву воену, и пошлѣ савъ окруть као: антимишь, путирь, и проче све за божествену литургию потребно. Ту смо служили, и све старешине на службу су долазили.— Караѣорђе са свима другимъ кое самъ именовано оде на Пожареваць да предае, и одвуче топъ. Я останемъ на команди. Чую Турци да е отишао Караѣорђе и све дру-

ге старешине и да ий нема у логору; изађу и нагло на насъ ударе и до камене ѣуприѣ дотрче на Топчидеръ, гди смо се мы яко утврдили, и кое пушкама кое картачомъ — ербо намъ е быо дошао и другій топићъ — дочекамо и много ий побіємо, а они односе; и выше ий равнимо. По дугомъ бою они се врате, а мы за нѣима на брдо, и кадъ видимо да они одиста побегоше, еришко извучемо топићъ онай другій, за кои е Лука остао те дотерао (а онай првый отерао е Караѣорђе и Яковъ на Пожареваць), и Турке све ѣудетима у леђа, а они у тркъ побегоше. У Сава-мали беяше око 50—60 турски кућа и една памія, а кадъ се Турци несмедоше у оне куће устави, но сви побегоше и на варош-капию уђоше, онда я и поъ Лука съ войскомъ уђемо у оне куће, а веће е быо близу мракъ. Кадъ се смркне лепо, а мы заповѣдимо, те све попале, и вратимо се у логоръ за Топчидеръ.

Кадъ Турци у Пожаревцу даду Црномъ Ћорђу доста коня, пушакъ, сабала, ножева у сребро окованы, кое онъ на све старешине соразмѣрно подѣли, а Миленку остави више одъ 10 хиљада оваца, кое су се у нахія арнаутской на рани застале, да Миленко, узевши себи таль, друго по войсци подѣли. (То е было између 16. и 20. Мая 1804). Вративши се они съ Пожаревца ударе на Смедерево и избаце на градъ неколико топића. Завичу Турци, и изиђу нѣму на договоръ и рекну му: Бегъ-Ћорђе, немой да се биемо, но иди ты на Београдъ, и што годъ съ Београдомъ урадишь и мы ћемо онако приста-ти.“ И тако уговоре да се Турци напољ изъ града немячу, ерѣ ће одъ наше войске побіени быти, но да чекаю судьбину Београда. Како се Пожареваць преда и очисти одъ Турака, Миленко Стойковићъ дође съ войскомъ и начини шанецъ у Кумодражи; а Чето-каикъ стои му за Каябурномъ.

Дође КараѠорђе и друге поглавице са сѣйномъ одъ Турака плячкомъ свакъ у свой логоръ (у Топчидеру). Садъ већ мой првый наѣненный лиферантъ Стефанъ Живковић има 60 чивута у Земуну, кои потайно вию фишеке и све трећей четвртей данъ ноћомъ у аду по 7 до 8 буради фишека претура; а мы по народу покупимо новаца и у трговаца узаймимо и све му плаћамо. Садъ е веће лакше было, све су старешине у гомили пакъ се старамо. Али е Живковић на сто тридесетъ добывао, и себи капиталъ начинио, и колико онъ донесе, то мы на Врачару за данъ за два биюћи се потрошимо, пакъ опеть: донеси; као крадомъ, али то све Немци знаду па крозь прсте гледи. Све четири даје сѣде у граду и излазе на бой са Крцалиама, кое е Кучук-Алиа подъ плату довео. Мы смо имали плаћена пріятелиа у Земуну, и како разбере да ће Турци сутра на насъ ударити, онъ дође према нама у равани, кудъ но има насыпъ Лаудонове ћуприје, и да намъ знакъ, те мы познамо да ће Турци сутра изаћи на бой, и бывамо спремни. А лако е дознати, еръ Земунски трговци и терцоманъ свакиъ данъ у Београдъ прелазе своимъ пословима, пакъ дознаду. Тако смо на Топчидеру стаали, и насъ неколико договарамо се.

(продужиће се)

М р т в ы й Г о с т ь .

(Продужено)

Грофъ е скоро непрестано у дому майсторомъ быо. Онъ е брижливо настоявао, да се ништа непоквари. Нарочито е прилѣжяу Елисавету у нѣномъ раду много поправляо по своме вкусу. Такође еданъ паръ скупощны женски альина наручи онъ за балъ са маскама. Ове не само да е Елисавета сашити морала, него е нѣнъ отаць исте на ню саму и измерити морао, еръ е грофъ рекао, да е она девойчица, кою ће онъ на балъ повести, савршено Елисаветиногъ стаса и возраста. Къ томе быо е онъ здраво подашанъ; и сами мали поклови, кое е чинио, были су напоследакъ толики, колико е цела сума заслуге износила. Да е Елисавета ове драгоцѣне поклоне примала, то се по себи разуме, и да іой е грофъ, кадъ ю е саму застао, много и ласкаво нѣну лепоту хвалио, пакъ да е напоследакъ и о любви говоріо, томе се одъ нѣговогъ характера сваній читатель іоштъ напредъ надати могао. Наравно, да Елисавета ніе ништа могла одъ овы улагиваня въ срцу примити, еръ она быяше благобразна девойчица, а притомъ, іоштъ и са еднимъ калѣомъ нѣногъ оца прстеневана, али іой ипакъ нису врло мрске быле тако ласкаве речи одъ тако одличногъ и доброгъ господина; еръ редко ће се икоя девойчица рѣаво према ономъ показати, кои е чествуе.

Неколико дана предъ балъ — већ су быле альине за маску готове — дође Крстачићъ врло невесео и смућенъ до майстор-Палковића. Онъ замоли майстора за неколико речій насамо, и уклоне се на страну.

„Майсторе“, рекне му: „я самъ у великой забуни. Вы, само ако узхтете можете ме избавити изъ невољь,

а я ѣу вамъ болъ платити, ако ми ѣту услугу учините, него кадъ бы ми целе године балске альине шили.“

„Я самъ свагда вашъ покорный слуга,“ одговори кроячъ поклонивши се.

„Представите себи мою забуну майсторе,“ продужи Крстачићъ, „моя девойка, кою самъ на игранку водити хтео, разболела се и поручила да другу тражимъ. Сва друга господа имаю свое играчице, и понайвыше, као што и сами знате, граѠанске девойке изъ вароши. Само самъ я остао безъ играчице. Я бы истина могао е наћи іошъ у породицама чиновничкимъ и трговачкимъ, али дали ѣу наћи такову, коіой ће оне балске альине доликовати? Вы видите, майсторе, да васъ я у моіой невољи морамъ за вашу вѣрѣь молити. Вы сте сами альине на ню мерили. Вы е морате молити.“

Кроячъ се съ почетка забезекне. Толикой почести никадъ се ніе надао. Онъ се поклони неколико пута, но ни едну речъ ніе могао изустяти.

Елисавета неће се зато каяти,“ настави Крстачићъ: „Альине, у коима ће играти, нѣой ће оста ти, а я ѣу све радо набавити, што буде нужно, да се у сѣйномъ дружтву достойно покаже.“ „Ваша е милость сама доброта!“ рекне майсторъ-Палковић. Я іоштъ морамъ вашей милости и то казати а да се нехвалимъ, да моя кѣи честито игра. Да сте е само видели на свадби мога сусѣда калайцие. Я самъ се укочіо и занеміо, кадъ самъ е видіо како игра. Останите ваша милость овде у соби, я ѣу вамъ девойку послати. Што вы рекнете я неѣу покварити.“

„Али майсторе“ примѣти Крстачићъ, „можда е Елисаветинъ младоженя саревнѣивъ, у чему бы посве неправо имао. Треба да га благимъ речма умирите.“

„Е. да!“ рекне майсторъ-Палковић, „несме мени тай декакъ ни писнути.“

Онъ оде. После неколико тренутака дође Елисавета у собу заруменѣна. Грофъ обаспе нѣну руку полюбцима. Онъ іой одкріе свою желю, свою забуну, и свою молбу; предложи іой, да ће све о свомъ трошкѣу набавити, што годъ она зажели, како бы се на балу као найнакићенія госпоѠица появили могла. Она наново порумени, особито кадъ іой ласкаво рекне, да ће она прва лепота на балу быти, и кадъ іой еданъ паръ найдрагоцѣнни минѣуша преда.

Ово е было скоро одвише за едну слабу и суетну девойку. Елисавета представи себи у брзомъ тренутку савъ блесакъ бала, помисли себе тамо блистаюћу и обожавану, одъ главе до ногу као прву госпоѠицу одевену, али се забуни и промуца нешто о свомъ отцу, као ако онъ дозволи.

У томе е Крстачићъ умири. И почемъ се ніе више затезала, да нѣговъ позивъ съ благодарности прими, загли е онъ у узхићенію и рекне: Елисавето, зашто да далъ одъ тебе крѣмъ? Ти, а никоя друга девойка, была си одъ првогъ тренутка моя избраница. Я

самъ те јошть онда за мою играчицу изабрао, кадъ е твой отаць на твоє лело тело за маску альпине меріо. Ахъ, Елисавето, я бы те за више што изабрао; еръ я те обожавамъ. Твоя предивна лепота ніе створена за грубогъ и сиротогъ кроячкогъ калфу. Ты имашъ више опредѣленъ Да ли ме разумешъ, оѣнешъ ли да ме разумешъ?"

Она неодговори ништа, извуче се изъ нѣговогъ наручія и само му се за играчицу обећа, ако іой то отаць одобри. Обое оду садъ у дућанъ. Овде шапне онъ кроячу на уво. „Она е готова, постарайте се за набавку нужды стварій, како бы пристойно дошла, а ево вамъ трошка. И съ тимъ да старцу подобаръ завитакъ дуката, пакъ оде.

Но садъ наступе буръ у кући кроячевой; еръ Іосифъ калфа, заручникъ Елисаветинъ, скоро побесви кадъ чуе о чему е говоръ. Хиладу умиљаваня разплакане девойчице и толико псовкій и клетвий старчеви нису га могле умирити. То е вазданъ трајло.

Елисавета сву драгу ноћ ніе тренула. Она е Іосифа искрено любила, па ипакъ ніе му могла или ніе хтела, ма да е онъ то упорно зактевао, жертвовати ову прилику, да се едномъ на балу съ маскама, међу своѣмъ варошкомъ и сусѣдномъ господомъ, у најдрагоцѣниѣмъ накиту, каквога у целомъ своѣмъ животу ніе понела — непояви и обште удивленъ непобуди. У самой ствари онъ е скоро оно зактевао, што е немогуће. Зашто она ніе другчів ни мислити могла, него да е онъ искрено неволе, кадъ іой закраћуе толику радостъ, а коя е посеби савршено невина.

(продужиће се)

ПОДГРЪВЦИ.

Хинезскі десетъ заповѣдій.

Судимо да ће и за наше читателъ занимљиво бити да чуо, какво Хинези о Богу и людма понятіе имаю, и зато стављамо овде неке одъ нѣовы „десетъ заповѣдій.“

I. Бога одвећъ почитуй и люби. Богъ е отаць свакогъ човека, быо онъ одъ когъ му драго народа подъ небомъ. Свакій е човекъ одъ нѣга створенъ, свакога онъ рани и закриљава, и зато е свакій човекъ, изъ благодарности за толико нѣгово добро, свако јутро и свако вече хвалити га и славити дужанъ. II. Зле духове непочитуй. Сви су духови, осимъ единого Бога, зли духови; они вараю и развраштаваю човеческій родъ. VI. Люде неврећай и неубійай. Цео е светъ една породица и сви су люди браћа. Како бы се дакле могли међу собомъ врећати и у-

бјати? Зато дай свакоме миръ и спокойство. VII. Непрелюбодѣйствуй и никакову нечистоту нечини. Сви су та мужеви браћа и све жене сестре. На небу стоє мужеви на едной, а жене на другой страни, тако, да за никада грешити немогу. И онај, кои око себе са залюбљивимъ погледомъ гледа, кои опіумъ—аѣунъ—луши, кои свверне песме пева, преступа ову заповѣдь. VIII. Не кради и неосвоявай туђе. Буди задоволянъ съ твоіомъ судбиномъ; ма она како жалостна была, нетутжи се на то. IX. Нелажи. Неистините и пакостне речи грешне су предъ Богомъ. Ко премлого говори увекъ зло чини; зато буди предосторожанъ и на мисли твоє добро пази. X. Немой яко ништа желити, нити буди лакомъ. Кои лепоту жене или кѣри другога жельно погледа, кои се на лепе куће и притяжанія другога полакоми, као и онај, кой се коцка, греши противъ ове заповѣди.

П Р В Н Ц Е.

— Енглеска краљица Елисавета запыта едномъ свогъ министра Бакона, зашто е тако малу кућу за себе начиніо? — „Я нисамъ мою кућу за мене малу начиніо, него вы сте ме за мою кућу одвећъ великимъ начинили,“ одговори министеръ.

— У овомъ свету различни народи различно се поздравляю. Срби обично кажу: шта радите? — Руси: како живите? — Немци: како се налазите? — Холандези: како возите? — Енглези: како чините вы радити: Французи: како се носите? — Шпаньолци: како стоите? — Кинези: како сте вашъ пилавъ поели? — Египћани: како се зноите? — Словаци: шта робуешъ. — Али Чеси имаю овоме новчаномъ вѣку најсходніе пытанъ, они се обично поздравляю: „како се имате?“

(Б а с н а.) Орао разшири своя крила и узлети у висину, па онда падне на највишій еданъ брегъ; и одагле гледећи читавъ светъ подъ собомъ поносно рекне: хвала ти Боже, што си ми дао оваку моћъ, да се могу овако високо узвисити, гдѣ ни едно одъ твои живы створеня неможе доћи.“ У тай истый ма шушне нешто више нѣга, онъ се осврне и види едну жабу на стѣни. Орао се зачуди и повиче лутито: „како ты презренія достойно животно безъ икакве способности за ову висину дотле дође?“ „П у з е ћ и!“ одговори жаба. (Разуманъ читателъ наћи ће у свимъ народима и у свимъ временима међу людма много овакве не басне него истине. Млогій човекъ узвиси се поштенѣмъ, юнаштвоѣмъ, родолюбіемъ, способношћу и правдомъ; а многій узвисе се безъ икакве добродѣтели, онако као она жаба, само п у з е ћ и.)

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

С Р Б И Я.

П. К р а г у е в а ц њ 13. Августа. Полугимназія наша са свршеткомъ прошлогъ теченія испратила е съ благодарношћу своє десетогодишнѣ трајанъ, одкако е

т. е. изъ Чачка године 1845. высочайшимъ рѣшеніемъ овамо премештена. Јошть 1832. год. основана е была у нашой вароши цела Гимназія, коя е нарочито знатна и потеме, што е она прва србска Гимназія, у којой су све

науке на сръбскомъ езику предаване. Ова Гимназія премештена буде године 1842. у Београдъ гди се и данданасть у напредномъ стану налази. Одъ овогъ доба нашь Крагуеваць остане безъ Гимназіе до 1845. године; оне пакъ године премести се тадъ постојавша у Чачку Полугимназія амо у Крагуеваць гди и садъ постои.

Премда ова у почетку ніе была подпуна. ерь е имала само три разреда, ипакъ е одма прве свое године брояла 87. ученика. Слѣдуюће потомъ 184¹/₂ године допуни се четвртимъ разредомъ и тиме постане цела Полугимназія и брой ученика нарасте на 102. Брой овай сваке е године растао. Тако е школске 184¹/₂ године учило се у овомъ заведенію 116 ученика; године 184²/₂ 121 ученикъ, а слѣдуюће 123, а опетъ слѣдуюће 127; године 185¹/₂ свега 141 ученикъ; 185²/₂ године 155 ученика; а опетъ слѣдуюће 185³/₂ 197 ученика; године пакъ 185⁴/₂ имало е ово заведеніе 209 ученика. Найпосле ове е године посѣћавало ову Полугимназію 272 ученика. Кадъ дакле овогодишній брой ученика сравнимо са првогодишнімъ броемъ, онда видимо, да се брой ученика у овой Полугимназіи за ово десетъ година скоро учетворостручио. Ово задовољаюће обстоятелство ясно показуе, колика е важность и полза овогъ заведенія и какавъ е уедно напредакъ учинѣнь. У исто доба може се ласно предвидити и то, какве бы іоштъ користи имало отечество наше, кадъ бы се у Крагуевцу као у средини земль цела Гимназія основала.

М. Т. У ж и ц а 6. Августа. Ова наша планинска варошь съ дана на дань све боль напредуе и цвѣта у свакой доброй струци. Познато е, да имамо овде нову и врло украшену цркву; да имамо добре основне школе и за мужку и за женску дѣцу, да имамо како у овой окружной вароши тако и у цѣлой околинѣ нѣной добры и угодны путова, за безбѣднѣе путовањъ, и за лакшій саобраштай цвѣтаюће трговине и радиности. —

Данасъ пакъ као на дань Светогъ Преображенія Христовогъ, завело се овде іоштъ едно просветно заведеніе. Ово е заведеніе „*Читалиште вароши Ужиче и Окружїа Ужичкогъ.*“ Уставъ овога Читалишта данасъ е прочитанъ, и одъ сакупльны Членова нѣговы одобренъ. Затимъ су изабрани Предсѣдатель и друга лица, коя су за управлянь овога заведенія потребна. Предсѣдатель е томъ приликомъ изговорію побудително слово сакупльнимъ Членовима, и разложію ползу гога заведенія.

Цѣль е овога Читалишта, по уставу нѣговомъ: *читати више новина и нѣла се ползовати; имати дружелюбный састанакъ; и водити прїятный разговоръ.*

Ово Читалиште има већъ 60—70 дѣйствителны Членова, и толико капитала, да се за едну годину дана може обдржати, и чимъ буде готово зданіе, кое е нарочито за ову цѣль изабрано, одмахъ ће оно ступити у животъ. Али, да бы се оно крозь више година обдржати и ревностномъ и просветолюбивомъ обществу овдашнімъ на ползу служити могло, то мы, саобщтаваюћи овай лепъ появъ напредна у вароши нашой, позывамо свакога изъ близке околинѣ просветолюбца, да се за Члена овога Читалишта запише. Особито пакъ умолявамо гг. свещенике и учителя овога Окружїа, кои често у

нашу варошь долазе, да бы и они по свое могућству къ обстанку овога Читалишта притекли. Они осимъ што ће тиме нешто принети къ общему напредку просвете, могу за време свога бавльня у вароши быти участници свою права дѣйствителны членова; а къ томе ће се свакоме на указаной штедроти, одъ стране Читалишта, посредствомъ новина явно благодарити. Само общта слога може общтій напредакъ подпомоћи. —

ТУРСКА.

Изъ Цариграда являю подъ 3. Августомъ „Триестеръ цайтунгу“ слѣдуюће:

„У трговачкимъ и финанціалнимъ круговима садъ се ни о чемъ другомъ неговори, него о установленію отоманске банке, кое се може сматрати као результатъ жестоке борбе саєдинѣны земальски капитала противъ Лаярдове банке.

Слога прави снагу; и тако е съединѣна сила земальски банкера одржала побѣду у овой борби. Познато е, да се Лаярдова банка трудила задобити неке повластице, па да увуче правительствене операціе у свой кругъ, и да се лордъ Стратфордъ яко трудію, подпомоћи намѣре ове банке дипломатскимъ путемъ.

Огорченый неприятеиъ племенитогъ лорда г. Теодоръ Балтаци воевао е очаяно противъ тога, онъ е познавао врло добро тамошнѣ околности, и знао е по томе, да е съединѣнь велики капитала, кои су се после рата нашли у рукама поєдины людій, єдино средство, коимъ ће се тежнѣ Лаярдове са нѣговимъ односително малымъ капиталомъ моћи уништити.

Онъ се дакле поставію на свое старо мѣсто, т. е. на чело тамошнѣи (цариградски) банкѣра, ступію у свезу и споразумленѣ са нужднимъ органима министерства финансіе и скроію е слѣдуюћій планъ:

Треба да се установи кредитно заведеніе на акціе, кое ће осимъ послова банке себи и тай задатакъ поставити, да оне операціе предузима, кое ће быти потребне за реформу турске финанціалне системе, нарочито за уништењѣ турски банкнота (каиме), за поболшанѣ и увећанѣ вредности кованогъ новца, за стваранѣ сталногъ темеля за регулиранѣ новчаногъ течаю съ Европомъ и т. д.; капиталъ за банку да износи око 3,000.000 фунтій стерлинга (30 миліона Фор. ср.), а капиталъ, кои ће се обратити на оне предречене реформе, да износи 5,000.000 фунтій стерлинга, скупа око 1000 миліона гроша.

Одъ тій 1000 миліона гроша да се половина скупити у земљи, а половина у странімъ државама да се понуди, па было то продаванѣмъ акціа, или займомъ одъ правительства енглескогъ или буди съ кое стране.

Уписиванѣ отворено е 1. Августа после предварителногъ договора богаташа са министромъ финансіе, и за двапутъ 24 сата већъ е было уписано 150 миліона гроша; између уписника найзнатнїи су слѣдуюћи:

ГГ. Т. и Е. Балтаци 40,000.000 миліона гроша, Камондо 15 миліона, Тубини 15 миліона, Е. Хава 15 миліона; Зарифи, Стефановићъ, Рали, Пенкари, свакій по 9 миліона гроша, Стерію и Крикосо, В. П. Юстинїани, Г. А.

леонъ. К. Флори, Е. Ф. Шилици, Геларони и другъ, А. Маврокордато, сваки по 6. милиона гроша.

Поредъ овогъ важногъ питања и посла исчезавају сва остала маловажнија на страну.

— Устроєнъ жандармерије добро напредує подъ руководствомъ Омер-паше, као врховногъ управителя, и Хайредин-паше, као главногъ дѣйствителногъ команданта.

Да бы се за ову службу момци набавити могли, сведено є време воєне службе пешака и коняника съ петь година на четири, и морају пету годину одслужити у жандармеријскомъ корпусу.

Р у с і я.

Неки белгійски листови пишу, да є руско правительство одма, како є дознало, да су се гусари усудили, напасти на прускогъ принца Адалберта, понудило своє садѣйство и помоћ у казниє овы разбойника.

Русія ће по томе ставити на разположенъ Прайске две парне фрегате, две парне корвете и єдну дивизию оманьи флотски лађа. Ово флотско одѣленъ съединиће се са Прайскимъ одѣленъмъ у Штралсунду, и кренуће се у другой половини Августа месеца у средиземно море.

Изъ Москве являю парискомъ „Монитеру“, да ће царъ приликомъ свога крунисаня дати између осталь о своемъ трошку народны увеселєня, и єдну исполнску часть, у којой ће участвовати 25.000 людий. Преко 20.000 кокошию, више стотина волова и оваца быће гостима на трапези изложено, и при отварању ове части присутствоваће по давнашимъ обичаю и царъ са целомъ своємъ породицомъ.

— Съ руске границе пишу подъ 5. Авг. єднимъ нѣмачкимъ новинама слѣдуюће:

Царъ є наредіо, да се изъ своіу губернія пошлю петь депутираца одъ стране Евреа, у течєнію месеца Септембра, у Петроградъ, на єдну велику конференцію. Ова ће конференція имати у основу расправити државне промене у досада постоявшимъ одношаима Евреа, и учиниће правительству царскомъ нужна по предмету томъ предложєна. Ово є међу Евреима побудило велику радость.

Ф р а н ц у с к а.

Сви французски листови съ najveћимъ задовољствомъ говоре о саяномъ и пріятельскомъ дочеку французскогъ изванредногъ посланика грофа Морнї-я кодъ рускога двора.

Тако єданъ парискій листъ пише:

Парижъ є срећанъ, — нашъ є посланикъ при крунисаню приманъ одъ цара Александра пре аустрійскогъ посланика. Безбројне се анекдоте приповѣдаю о томъ дочеку и о користима, коє є томъ приликомъ Француска задобила. Гласа се, да є поводомъ тымъ рекао єданъ знаменитый и одушевльный државникъ: „Ово є друго освоєнъ Москве.“ На срећу неће ово друго освоєнъ имати тако жалостне и грозне послѣдце, као оно прво.

Приповѣда се, да є царъ Александеръ пре званичне аудієнціє имао повѣрителанъ разговоръ са грофомъ

Морнїемъ, и да є томъ приликомъ приміо одъ грофа своєручно писмо французскогъ цара.

Гласа се такође, да ће царъ рускій после крунисаня Парижъ посѣтити; о томе, вели тай гласъ, добыо є грофъ Морни несумнителне изяве и наговѣшєня. Царъ ће Александеръ испратити свою майку у Италию, па ће томъ приликомъ посѣтити Француску.

Парижъ плива у радости и задовољству; онъ ће „цара царева“ у своіой средини видити. Нити у Петербургу нити у Москви влада веће одушевльєнъ и заузетость за Русє, него овога часа у Парижу.

Е н г л е с к а.

У Лондону 8. Августа.

Новонаименованый рускій посланикъ при енглескомъ двору, графъ Хрєнтовићъ, преселіо се за кратко време у Брицтонъ.

Врѣвно войничко управительство издало є разписъ свима командантима полкова, да ће се сви полкови скоримъ свести на 1000 просты войника, 57 нжи офицера и 21 добощара. Команданти нека дакле іоштъ за времена изъ свога прєнєбройногъ воинства назначє оне войнике, кои ће бити разпущєни своимъ кућама, кадъ дотична заповѣсть стигне. У служби ће се наравно задржати они, кои су найвалєнија.

— При ючерашнїмъ (7. Августа) войничкомъ упражняваню у Шатану, у комъ є у приєутствє херцога Кембрицкогъ представљєна обсада кєвє тврдињъ, догодила се доста знаменита несрећа, почємъ є електрична батєрија пре времена запалила направљєне лагуме. Разпрсканє у высъ грудве земљъ повредилє су знатанъ брой войника єдногъ пешачкогъ баталіона, кои є у єдномъ шанцу намѣштєнъ быо, и раздробилє єдномъ войнику ногу.

П р а й с к а.

Прайска убойна фрегата „Данцигъ“ приспѣла є после несрећногъ боя са аравійскимъ гусарима (морскимъ разбойницѣма), кои смо бой у прошлєме брєю овогъ листа укратко напоменули, опєтъ у пристанищє гибралтарско.

По вѣстима, коє су два превозна пароброда изъ Гибралтара донєла, быо є течай цѣлогъ тогъ догађая слѣдуюћий:

Принцъ Адалбертъ, путуюћи одъ Гибралтара, према истону, желіо є видити ону точку, на којой є пре неа колико година єдна прайска лађа одъ гусара нападнута и опљачкана. На тай коначъ приближи се онъ са своємъ фрегатомъ томъ разглашенємъ прибрежію и покуша да се съ єднимъ чамцемъ извєзе на суво, но гусари са сува проспє на нѣи ватру изъ пушакъ, и стану тако намѣри принца Адалберта на путъ.

На то се принцъ врати опєтъ фрегати, наоруђа два чамца и юришао є одважно са своимъ морнарима на гусаре, кои су на єдној высини стаяли; но ту буду они одъ гусара обколєни и приморни, да се вратє на своє чамце и да се повуку подъ заштитѣ своіой топова.

У овомъ бою ранѣнъ е принцъ Адалбертъ у бутину; нѣговъ ађутантъ, флотскій подпоручикъ Низманъ, био е тешко ранѣнъ, и издану е одма. како су га донели у лађу. Едномъ думенциј лађе „Данцига“ прошао е куршумъ крозь зглавакъ одъ лакта, а осимъ тога 7 морнара погинуло е, 14 е ранѣно, а 3 су остављена у хитњи и забуни на бойноме полю.

Изгинувши морнари саранѣни су у Гибралтару са войничкимъ почестима, а ранѣни буду смештени у войничку болницу. Рана принца Адалберта не опасна, и принцъ ће е за кратко време преболети, а енглескій паробродъ „Везувиѣ“ посланъ е нарочито изъ Гибралтара, да цѣо овај догађај саобшти коме надлежи.

У Берлину 7. Августа.

Као што се гласа, издао е краљ ратномъ министерству заповѣсть, да се една рота одъ гардејскогъ ловачкогъ полка (у Потсдаму), една рота 4. ловачкогъ батальона (у Магдебургу), една рота 8. ловачкогъ батальона, и една рота морски войника опреми, и пошлѣ на прибрежје сѣверне Африке, да се освети за претрлѣный тамо губитакъ. Исто тако послаће се тамо и по батеріе 13фунтовны хаубица (ситны кумбара, кое се изъ топова бацаю.) Ово е одѣленъ избрано изъ найваланиі полкова, тако, да се можемо надати жестокоме съ удару и освети. На прибрежю сѣверне Африке букнуће дакле правый изстребительнъ ратъ. Ово ће одѣленъ отићи на превознымъ лађама на африканску обалу. Кажу, да е и лордъ Палмерстонъ обећао найснажнию помоћ.

Гласа се, да е прайскій вице-конзулъ у Фецу добыо налогъ, да яви африканскомъ правительству, да ће Прайска одма прекинути дипломатске сношае съ Мароканскомъ, ако се ова држава и найманъ узпротиви извоженю овогъ одѣлѣна войске на мароканску область поради казвения дрзки разбойника.

Г р ч к а .

Текъ што су уђутала радостна усклицаня о изстреблѣню разбойника у Грчкой, а оно опетъ наново стижу гласови о новомъ четованю разбойника.

Тако пишу изъ Атине подъ 4. Августомъ :

„Вѣсти са границе врло су невольне. Неколико разбойнички чета (око 60 глава) ушли су изъ турски провинція у краљвство и пограничне власти едва ће быти у станю, да несрећно жительство (на граници) одбране одъ поаре и убійства.

Но у томе нетреба ни найманъ кривити правительството грчко. Граница између Грчке и Турске тако е нецѣлѣсно повучена, да е посве немогуће, исту снажно чувати и заклонити, и да само обострано и искрено садѣйствованъ и споразумленъ може четованю разбойника край учинити. Грчка са свое стране чини све, што е могуће, съ турске пакъ стране јоштъ нису све нуждне мѣре у дѣйство приведене.

— Атински листови являю, да ће се 15. Августа повлачити савезна войска са грчке землѣ. Званична заповѣсть о томе, вели „Елписъ“ јоштъ не приспѣла, но по свой прилици достављена су адмиралу полузваничнымъ путемъ изъ Париза и Лондона заключеня западны дворова.

То е могуће, вели „Преса“, но мы се боимо, да ће се то јоштъ позадуго развличити, ако се потврди, да су нове разбойничке чете упале у краљвину грчку.

Ш п а н и я .

Изъ Шпаніе долазе смутни гласови. Садъ цвѣтаю увелико плодови последнѣгъ крвавогъ преврата.

О'Донель, овај прослављный и преузнешеный войникъ, кои е био краљици десна рука у одсудномъ часу, и свемогућій диктаторъ, садъ се клони своје падежу.

Партая краљичина гледа на свакій начинъ да истисне О'Донела изъ кабинета, ерѣ јој онъ не садъ потребанъ; а сувише, што се овај яко прислани узь слободначку партаю, кою е радъ са собомъ помирити, на свою страну привући, и тако са якомъ партаюмъ пркосити своимъ неприятельма.

Ови пакъ увиђаюћи намѣру О'Донелову, непрестано му плету замке и кодъ краљице га опадаю, да бы му се истргла власть изъ рукъ пре, него што се онъ већма осили.

Садъ е пытанъ, обе ли се О'Донель дати тако истиснути? Онъ е одважанъ войникъ; кадъ се онъ не са само неколико хиљада войника застрашио цѣле побунѣне Шпаніе, да ли ће се онъ застрашити одъ неколицине дворски сплеткаша, и то таквогъ двора, кои е кодъ народа тако яко омраженъ.

Мы велимо, да та велика реакція неће моћи безъ проливаня крви проћи; и сва е прилика, да ћемо скоримъ имати важне вѣсти изъ Шпаніе явити.

Н е а п о л ь с к а .

— Изъ Неаполя долазе непрестано озбылѣни гласови. Упорство краљво огорчава жительство, кое се одъ реформа нада большој будућности, и раздражуе га на буну строгимъ полицейнымъ мѣрама. Ово чини правительството одъ стра. Тако е недавно дало затворити едну кафану, коя лежи близу краљвскогъ двора. Ту се сирѣчь сабирало одабраніе жительство Неаполя и странцы, и велико посѣћаванъ те кафане поставило е правительству подозрительно и опасно.

А и у Сицилиі врло су яко узрујани духови. Тако е одъ жительства у Палерму (главной вароши Сицилиі) маршалъ Пелисіе дочеканъ съ найвећимъ одушевљѣнѣмъ; напротивъ власти су га примиле съ увредительномъ ладноћомъ, тако да маршалъ (херцогъ) Пелисіе не хтѣо ту Месини никако примити на своіой лађи посѣту, коя му враћена одъ ѣнерал-лѣтнанта княза Кастелицикали, и то збогъ тога, што не ѣнерал-лѣтнантъ лично дошао, него е само управителя вароши послао, но кои не примљѣнъ. Маршалу е найвећма неприятно то, што е ѣнерал-лѣтнантъ приликомъ нѣговогъ долазка у Месину око 50 лица поапсио збогъ тога, што е онъ одушевљѣный дочекъ маршала толковао као неку бунтовну демонстрацію; — у кратко, тавни се облацы надъ Неапольскомъ скупляю, а правительството са свое стране све већма подранюе врењ и незадовольство.

А М Е Р И К А.

По вѣстима изъ Гватемале одъ 21. Юлія стигла е на границу одъ Никарагуе войска изъ Сан-Салвадора и Хондураса, коя иде противъ Валкера, и свакій се часть изчекуе гласъ, да су се войске побиле. Валкеръ стои са своіомъ войскомъ у Леону.

„Келнише цайтунгу“ телеграфирано изъ Лондона подъ 8 Августомъ слѣдује:

„Као што „Морнингъ постъ“ явля, разправљна е американска распра, тичућа се најмљиваня войника у енглеску войску, и неколико лица, коя су збогъ тогъ најмљиваня обтужена была, помилована су. Напротивъ средньо-американска распра јошть не разправљна. „Нью-Йоркъ Хералдъ“ предлага, да се на земљужини кодъ Панаме постави ради безбѣдности путника американска посада, „Морнингъ-постъ“ напротивъ препоручуе тамо посаду, смешану изъ Америкаца, Енглеза и Француза.

Политичкій Прегледъ.

Вѣсти, кое намъ са своію краєва света стижу, носе на себи значай дремежа и политичне недѣлателности.

Непрекинута пытания покрива дипломатія са таинственомъ завѣсомъ, коя е све одложила, да бы само неко време одмарати се могла. Па и сама пытания о извршеню парижкогъ уговора мира одъ 19. Марта засадъ су умукла.

Као што е познато, породила се збогъ коначне расправе бесарабске границе на основу чланка 20. парижкогъ мира, неразрѣшима несагласность између рускогъ комисара и комисара остали у той комисіи заступаны сила, нарочито што се тиче уступаня вароши Болграда Турской, или управо рећи Молдави.

Руси позивајући се на обшта опредѣленя граничне расправе у парижкомъ уговору, рѣшително одричу уступанъ Болграда; напротивъ остали комисари сматраю то уступанъ као необходимо нужно.

При овомъ станю искали су комисари одъ свои дотичны правительства даля упутствія и нужна настављна, и говори се, да се у сѣдству тога воде изподъ руке повѣрителни преговори између уговорача парижкогъ мира, одъ којй преговора свакій се нада скорашњимъ расправљню тога заплетеногъ пытания.

Међутимъ су засадъ подъ саданьимъ околностима и при сасвимъ супротномъ и неразрѣшимомъ миѣнню комисара, послованя речене комисіе, докле неприспѣду нова настављна, сасвимъ стала.

— Последнѣ вѣсти изъ Португалске являю, да е тамо букнула нека буна, и то збогъ велике скупоће рана. Засадъ ова буна нема никакавъ политичанъ значай;

но врло е лако могуће, да ће она такавъ значай на себе узети, ако у држави има узрујны елемента, и ако мѣре правительства небуду удешене тако, да са правдомъ и строгошћу угуше првѣй пламень, него га буду, као половне мѣре, оснажиле.

Ова се забринутость дае лако извинити, кадъ се узме, да е Португалска Шпанія сусѣдна држава, да су буне прилѣпчиве, и да е и у Шпаніи најпре произишла буна изъ велике скупоће.

У смотреню войничкогъ заузыманя подунавски княжества явля „Ост-дайче постъ“ слѣдује:

Изъ поуздане руке дознали смо, да е аустрійско правительство изявило кабинету французскомъ и енглескомъ, како оно држи, да е немогуће повући аустрійску войску изъ подунавски княжества пре, него што комисія постављна за преустроєнъ подунавски княжества, свой задаткъ коначно рѣшила и разправила буде.

Као што се гласа, увѣрили су се кабинети французскій и енглескій већъ приликомъ преговора, кои су се као нуждни показали збогъ неки незгода при удѣйствованю неки точкѣй парижкогъ уговора мира одъ стране Русіе, да е совѣтно, одложити повлаченъ аустрійске войске баръ до свршене расправе бесарабске границе.

— Еданъ полузваничный Французскій листъ вели:

„Наши последнѣ дописи са црвога мора являю намъ, да е енглескій контр-адмиралъ Хустонъ Стурартъ, кои е 24. Юлія быо съ флотомъ на казукашту Трапезунтскомъ, дознао, да су Руси предали Турцима Карсъ, и да се потоме онъ спрема, вратити се съ флотомъ у Боспоръ.

Несрећный съударъ између морски войника прайске фрегате „Данцига“ са гусарима на сѣверномъ прибрежю Африке побудио е „Таймс“-а, да живо препоручи морскимъ салама Европе, да се овомъ морскомъ разбойничеству већъ едномъ край учини.

То заузыманъ „Таймс“-а подсећа на познато оштроумно изречєнъ Сиднея Смита: да на енглескимъ гвозденимъ путовима донде неће моћи човекъ бити сигуранъ са своимъ животомъ, догодъ какво отмѣно лице, какавъ ѣнералъ или владика не пострада. Ово изречєнъ може се врло згодно употребити и на гусарство у средиземномъ мору; и будући е садъ овомъ приликомъ пострадао принцъ изъ едного одъ најотмѣнни владательски домова, то е сва прилика, да ће сва правительства предузети противъ гусара крстоносный походъ.

(3—3) Подписаный препоручуемъ се свима моимъ гг. муштеріяма како изъ Београда тако и са стране, а и свой господи трговцима и прочима, да самъ се овы дана изъ првы фабрика снабдо са свакостручнимъ неизрафенимъ, свакогъ качества еспапима, како за зимнѣ, тако исто и за есенѣ и летнѣ альине, каковы досада овдѣніе было, и каковы и сада слабо ко има, и кои су при свомъ одличію у качеству инакъ доста еѣтини, а у стању самъ за колико може быти краће време, свакога на задовољство послужити. Осимъ овога неизрафеногъ еспапа имамъ готовы, врло изредно израфены зимњи и летњи капута, панталона и прслука; а тако исто и сваке сорте дечіи альина. Препоручуюћи се за многобройне на ручбине обеавамъ што може быти еѣтинію цену, и найбржій и наибольій радъ.

У БЕОГРАДУ 8. АВГУСТА 1856.

Тома Стояновићъ

Шнайдеръ кодъ Паризца исподъ Варош-капіе.

свовати имаюћегъ едногъ татора масе покойникове.

20. Юлія 1856. у Београду.

Туроти масе поч.

КОСТЕ БАРЛОВЦА.

(2—3) Подписаный продае свою кућу коя постои близу великогъ военогъ шпиталя у Београду, између комшіа, съ лица куће г. Алексе Ђурића съ едне, и незаграфеногъ іоштъ плаца, г. Владимира Спасића съ друге стране; а са зачеля куће г. Андрије Петровића, Аудитора главногъ военогъ штаба. Кои бы е желію купити, може се обратити г. Васи М. Груіовићу Рачуноводителю Попечительства Правосудія и Просвештенія, кућу прегледати и съ нѣимъ у погодбу ступити.

У Београду 10. Августа 1856.

СТОЙЧА ИВАНКОВИЧЪ

Предсѣдатель Суда Окр. Пожарев.

Кодъ Шабца има у Г. Милов. Янковића 36 СЕНА на продаю. Ко е муштерія за све — нека му се у Београду яви.

(1—3)

(1—3) У књижари В. Валожућа може се добити: Исторія Црне Горе одъ Д. Милаковића. Исторія Раића. Башчованъ одъ Бибића. О књижевной узаймности Славена одъ Колара. Србски Споменици. Апостоль. Грофъ одъ Монте Христо.

(2—3) Слѣдуюћа добра поч. Косте Барловца бывш. трговца овдани, коя се у Вароши Крагуевцу и око Крагуевца наоде, даваемо средствомъ лицитаціе подъ аренду одъ идућегъ Митрова дана.

1. Едну кућу у главномъ сонаку, спрама куће Члена Окр. Суда Г. Петра Марковића, у којой 4 собе, пространъ ходникъ, и зиданъ подрумъ има. У авліи исте куће наоди се соба за млађе, пространа куйна, комора, штала за 4 коня, отлукана за сено, и башта.

2. Еданъ дућанъ на піяци, између дућана поч. г. Нешковића.

3. Еданъ воћнякъ у 8 плугова землѣ одма до вароши.

4. Више воћняка едну ливаду одъ 2 косе траве.

5. Едну ливаду одъ 8 коса траве на Лепеници одма до вароши.

6. Пола воденице одъ 3 витла одма до вароши, са амбаромъ и пространимъ плацемъ одъ Топаловића куплѣне.

7. Едну баштованицу одъ 15. плугова землѣ съ 2 долапа до воденице.

8. Кулу Топаловића на двлѣмъ полю сниже вароши, са земљомъ око нѣ до 30 плугова.

9. Ђерамицину близу воденице до 3 плуга землѣ, и

10. Еданъ виноградъ у пускуричкомъ брду одъ 5 мотива съ нужднимъ око нѣга просторомъ.

Лицитація за арендиранѣ овы добара држаће се у Крагуевцу, 8. 9. и 10. Октобра ове год. и то прва два дана пре, а трећегъ дана и пре и после подне.

Ако бы ко кое одъ овы добара подъ аренду узети желію, нека се речены дана у Крагуевцу на лицитаціи нађе, гди ће и нужна условія сазнати одъ тада при лицитаціи присут-

(2—3) Кућу мою у пиварской улици до комшіа съ едне стране г. Кипријана Николића, а съ леве до г. Косте Антуле даемъ одъ Митрова-дне ове године подъ кирію. У той кући има еданъ дућанъ са собомъ, куйномъ и подрумомъ, у авліи за себе едина соба са сарачаномъ и куйномъ, шупомъ за дрва и баштомъ са бунаромъ.

Кои бы имао волю исту кућу подъ кирію узети, нека се погодбе ради кодъ подписаногъ у дућану до Варош-капіе кодъ „Тигра“ пріяви.

У Београду 14. Августа 1856.

АЛЕКСА МЕСТАНОВИЧЪ.

Велика пивара княза М. Обреновића у Београду, са свима принадлежностима у савршено добромъ стању, дае се подъ кирію на 3—5 година.

Кои бы желію исту подъ кирію узети, може условія закупа, дознати у здавію кодъ Елена М. 8. до конца месеца Септемвра г. г.